

Alphonse Daudet

TARTARIN DIN TARASCON

Prietenului meu Gonzague Privat

Traducere: LOREDANA BALABAN

ANDREAS PRINT

**DIFUZOR EXCLUSIV:
IVO PRINT**

Petru Maior nr. 32, sector 1, București
Tel./Fax: 021.222.07.67
E-mail: ivo_print@yahoo.com
Site: www.editura-andreas.ro

© Editura ANDREAS PRINT, București, 2019

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a Editurii Andreas Print.

Redactare și corectură: Laura Ivona DUMITRU

DTP copertă și interior: Gheorghe DUMITRU

Ilustrație copertă: D.M.

Bun de tipar: 16.09.2019

Coli tipar: 9

Format: Z6 (16/54x84 cm)

CUPRINS

PRIMA PARTE

La Tarascon / 7

- I. Gradina baobabului / 7
- II. O privire generală asupra frumosului oraș Tarascon.
Vânătorii de sepci / 10
- III. Nu! Nu! Nu! – Urmare a privirii generale asupra frumosului oraș Tarascon / 14
- IV. Ei!... / 18
- V. Când Tartarin din Tarascon se ducea la club / 22
- VI. Cei doi Tartarin. Dialog memorabil între Tartarin-Quijote și Tartarin-Sancho / 25
- VII. Europenii la Şanhai. Comerç select. Tătarii.
Tartarin din Tarascon ar fi un impostor? Mirajul / 28
- VIII. Grădina Zoologică Mitaire. Un leu din Atlas la Tarascon. O întâlnire teribilă și solemnă / 31
- IX. Efectele ciudate ale mirajului / 36
- X. Înainte de plecare / 40
- XI. Lovituri de săbii, domnilor, lovitură de săbii!... Dar nu împunsături de ac! / 42
- XII. Despre ceea ce s-a spus în căsuța baobabului / 45
- XIII. Plecarea / 48
- XIV. Portul din Marsilia. Întoarcerea! Îmbarcarea! / 53

**PARTEA A DOUA
La turcaleți / 57**

- I. Traversarea. Cele cinci poziții ale fesului. Seara din a treia zi. Iertarea / 57
 - II. La arme! La arme! / 61
 - III. Invocarea lui Cervantes. Debarcarea. Unde sunt turcaleții? Fără turcaleți. Deziluzii / 64
 - IV. Prima observație / 67
 - V. Poc! Poc! / 71
 - VI. Sosirea femelei. Luptă teribilă. Întâlnirea iepurilor / 75
 - VII. Povestea unui omnibus, a unei maure și a unui rozariu din flori de iasomie / 78
 - VIII. Lei, din Atlas, dormiți! / 81
 - IX. Printul Grégory din Muntenegru / 84
 - X. Spune-mi numele tatălui tău,
iar eu îți voi spune numele acestei flori / 89
 - XI. Sidi Tart'ri ben Tart'ri / 93
 - XII. Ni se scrie din Tarascon / 97
- PARTEA A TREIA
La lei / 101**
- I. Diligențele deportate / 101
 - II. Se zărește trecând un domn mărunte / 107
 - III. O mănăstire cu lei / 111
 - IV. Caravana la drum / 115
 - V. Pânda de seară într-o pădure de oleandru / 121
 - VI. În sfârșit!... / 127
 - VII. Catastrofe peste catastrofe / 133
 - VIII. Tarascon! Tarascon! / 138

**PRIMA PARTE
LA TARASCON**

I. Grădina baobabului

Prima mea vizită la Tartarin din Tarascon a fost un moment de neuitat în viața mea; chiar dacă au trecut doisprezece sau cincisprezece ani de atunci, îmi amintesc totul ca și cum ar fi fost ieri. Neînfricatul Tartarin locuia atunci la intrarea în oraș, pe strada spre Avignon, a treia casă pe partea stângă, într-o casă micuță, cu grădină în față, balcon în spate, pereti foarte albi, jaluzele verzi și cu copii savoiarzi jucând șotronul sau dormind la soare cu capul pe cutiile lor de lustragii. Pe dinafară, casa nu era deloc deosebită.

Niciodată n-ai fi crezut că ești în fața casei unui erou. Dar când intrai înăuntru, Doamne Dumnezeule! Totul avea un aer eroic, de la pivniță la pod, chiar și grădina!

Nu mai exista în toată Europa o altă grădină la fel ca a lui Tartarin. Niciun arbore din țară, nicio

floare din Franță; numai plante exotice, arbori de cauciuc, copaci calabash, arbori de bumbac, coci-tieri, arbori de mango, bananieri, palmieri, baobabi, nopali, cactuși sau smochini, de te credeai în Africa Centrală, la zece mii de leghe de Tarascon. Bineîn-teles că nimic nu era de mărime naturală; cocotierii nu erau cu mult mai mari decât sfecla de zahăr, iar baobabul (arbore gigant, *arbos gigantea*) încăpea într-un ghiveci; dar nu are importanță! Pentru Tarascon, deja era foarte drăguț, iar persoanele care mergeau duminica să contemplate baobabul lui Tartarin se întoarceau acasă pline de admiratie.

Gândiți-vă ce emoție am avut în acea zi plimbându-mă prin această grădină mirifică! A fost altceva atunci când am intrat în camera de lucru a eroului. Acest cabinet, una dintre curiozitățile orașului, se afla în fundul grădinii și dădea direct lângă baobab, printr-o ușă de sticlă.

Imaginați-vă o sală mare plină de arme și săbii, de sus până jos; toate armele din toate țările din lume: carabine, puști ghintuite, cu țeava lungă, flinte, cuțite corsicane, cuțite catalane, cuțite-revolvere, cuțite-pumnale, pumnale malaieze, săgeți caraibiene, săgeți din cremene, rozete, măciuci, bâte africane, lasouri mexicane și altele, pe care nu le știu!

De sus se vedea un soare aprins, care făcea să strălucească otelul săbiilor și paturile puștilor

făcându-ți pielea de găină. Ceea ce te linistea totuși erau ordinea și curătenia care domneau în acest loc. Totul era aranjat, îngrijit, spălat, etichetat ca într-o farmacie; de departe, se vedea un mic afiș pe care scria:

Săgeți otrăvite, nu atingeți!

Arme încărcate, feriți-vă!

Fără aceste afișe, nu aş fi îndrăznit niciodată să intru.

În mijlocul cabinetului, se afla o măsuță. Pe aceasta se aflau o sticlă de rom, o pungă cu tutun turcesc, *Călătoriile căpitanului Cook*, romanele lui Cooper, ale lui Gustave Aimard, povești de vânătoare – vânătoare de urși, vânătoare de șoimi, vânătoare de elefanți etc. În fața măsuței, un bărbat de vreo patruzeci și cinci de ani, mic, grăsun, îndesat, cu față roșie, în cămașă și izmene de flanel, cu o barbă deasă, scurtă, și ochi scânteietori, stătea jos; într-o mână ținea o carte, iar cu cealaltă flutura o pipă enormă, cu capac de tinichea, și, citind o poveste incredibilă cu vânători de frizuri, se bosumfla teribil scoțându-și buza inferioară în afară; asta îi oferea figurii sale curajoase de mic rentier tarasconez același caracter feroce care domnea în toată casa.

Acesta era Tartarin, Tartarin din Tarascon, neînfricatul, marele, incomparabilul Tartarin din Tarascon.

II. O privire generală asupra frumosului oraș Tarascon. Vâنătorii de șepci

n perioada despre care vă povestesc, Tartarin din Tarascon nu era încă Tartarin cel de azi, marele Tartarin din Tarascon, atât de popular în sudul Franței. Totuși – chiar în această epocă – devinea deja regele din Tarascon.

Să vedem de unde provineea această regalitate.

Ar trebui mai întâi să știți că acolo toată lumea vânează, de la cel mai mare la cel mai mic. Vânătoarea este pasiunea tarasconeziilor încă din timpuri mitologice, când monstrul Talasque se distra în mlaștinile orașului și locuitorii de atunci organizau lupte împotriva lui. A trecut mult timp de atunci, după cum se vede.

Deci, în fiecare duminică dimineață, Tarascon se înarmează și ieșe din casă, cu rucsacul în spinare, arma pe umăr, cu o grămadă de câini, dihorii, goarne și cornuri de vânătoare. Este o priveliște frumoasă. Din păcate, vânatul lipsește, chiar în totalitate. Oricât de prostute ar fi animalele, vă imaginați că până la urmă au ajuns să fie precaute.

La cinci leghe de Tarascon, vizuinile sunt goale, cuiburile, abandonate. Nicio mierlă, nicio prepeliță,

nici cel mai mic iepuraș, nici cel mai mic funduleț alb.

Aceste coline tarasconeze sunt totuși foarte tentante, pline de parfum de mirt, de lavandă, de rozmarin; și acești struguri muscat foarte dulci, care se întind de-a lungul Ronului, sunt de asemenea teribil de apetisanți. Da, dar există Tarascon în spate, și în această lume mică a vietăilor cu blană și cu pene, Tarascon are o reputație proastă. Chiar și păsările călătoare i-au pus un „x“ pe hărțile lor și, când rațele sălbatice, coborând către Camargue în stoluri lungi, zăresc de departe clopoțele orașului, cel care conduce strigă tare:

– Uite Tarascon! Uite Tarascon!

Și stolul face un ocol.

Pe scurt, în ceea ce privește vânatul, se mai găsește în regiune doar un iepure bătrân, scăpat ca prin minune de masacrele din Tarascon, care se încăpătânează să trăiască acolo! La Tarascon, acest iepure este foarte cunoscut. I s-a dat chiar și un nume. Îl cheamă Rapidul. Știm că își are vizuina pe terenul domnului Bompard – acest lucru dublând sau chiar triplând prețul terenului, dar nu am putut să-l aşteptăm.

În prezent, mai sunt doar doi sau trei nebuni care continuă să-l vâneze. Ceilalți s-au lăsat păgubași, și Rapidul a devenit de mult o superstiție locală, deși tarasconezi sunt foarte puțin superstițioși

din fire și nu dau înapoi atunci când întâlnesc o mătă neagră.

Dar cum vine asta? Îmi veți spune: și dacă vânătorul este atât de rar la Tarascon, ce fac vânătorii tarasconezi în fiecare duminică?

Ce fac? Dumnezeule! Pleacă la țară, la două-trei leghe depărtare de oraș. Se strâng în grupuri de cinci sau șase, se întind liniștiți la umbra unei fântâni, a unui zid vechi, a unui măslin, își scot din rucsac o bucată zdravănă de carne de vită fiartă, niște ceapă, un cărnat, câteva hamsii și încep să mănânce copios, în compania unuia dintre cele mai bune vi-nuri ale Ronului, care te fac să râзи și să cântă.

După ce se satură, se ridică, își cheamă câinii, își încarcă puștile și încep vânătoarea. Fiecare dintre domni își ia șapca, o aruncă în aer cu toată puterea și trage în ea de cinci, de șase sau de două ori, conform convențiilor.

Cel care nimerește de cele mai multe în propria șapcă este proclamat regele vânătorii și revine seara, triumfător, la Tarascon, în mijlocul fanfarei și al lătratului, cu șapca ciuruită de gloanțe în vârful puștii.

Nu este nevoie să vă spun că se face un comerț imens cu șepci de vânătoare în oraș. Există chiar pălărieri care vând șepci găurite și rupte dinainte ca să fie folosite de către neîndemnătici; dar sin-

gurul pe care îl știm că le cumpără este Bézuquet, farmacistul. Foarte denigrant!

Tartarin din Tarascon nu avea adversar ca vânător de șepci. În fiecare duminică dimineață, pleca cu o șapcă nouă; în fiecare duminică seară revenea cu ea zdrențe. Podul din casa baobabului este plin de aceste trofee glorioase. De asemenea, toți tarasconezi îl recunoșteau drept maestrul lor, și cum Tartarin știa pe de rost codul vânătorilor, citise toate tratatele, toate manualele de vânătoare posibile, de la vânătoarea de șepci până la vânătoarea de tigru birmanez, acești domni l-au numit marele domnitor de vânătoare și l-au luat ca arbitru în toate discuțiile lor, în fiecare zi, de la trei la patru, la armurierul Costecalde; acesta era un bărbat grăsuț, serios, cu pipă între dinți, care stătea tolănit pe un fotoliu din piele verde, în mijlocul prăvăliei pline de vânători de șepci ce ședeau în picioare și se ciondăneau. Tartarin din Tarascon era cel care făcea dreptate, un Nemrod și un Salomon în același timp.

III. Nu! Nu! Nu! – Urmare a privirii generale asupra frumosului oraș Tarascon

Pe lângă pasiunea pentru vânătoare, puternicul neam al tarasconeziilor mai are încă una: romanțele. Nici nu-ți vine să crezi câte romanțe se consumă în această regiune. Toate vechiturile sentimentale care îngălbenesc pe cele mai vechi cartoane le găsim la Tarascon, în plină tinerețe și strălucire. Acolo sunt toate, absolut toate. Fiecare familie cu a sa, și acest lucru se știe în oraș. Știm, de exemplu, că cea a farmacistului Bézuquet este:

Tu, stea albă pe care o ador.

Cea a armurierului Costecalde:

Vrei să vii în țara colibelor?

Cea a perceptorului:

Dacă aș fi invizibil, nimeni nu m-ar vedea.

(sansonetă comică)

Și aşa mai departe pentru tot orașul Tarascon. De două sau trei ori pe săptămână, ne strângem unii la alții și le cântăm. Ceea ce este special e faptul că sunt mereu aceleași, iar curajoșii tarasconezi nu au chef să le schimbe chiar dacă le cântă de atâtă timp. Se moștenesc în familiile din tată în fiu și nimeni nu se atinge de ele; sunt sacre. Nu se împru-

mută niciodată. Niciodată nu i-a trecut prin cap lui Costecalde să o cânte pe ca a lui Bézuquet, nici lui Bézuquet pe cea a lui Costecalde. Și totuși vă dați seama că le știu și pe ale celorlalți de patruzeci de ani de când le cântă. Dar nu! Fiecare și-o păstrează și toată lumea este mulțumită.

Primul din oraș și la romanțe, ca și la șepci, era Tartarin. Superioritatea sa față de ceilalți cetăteni constă în asta: Tartarin din Tarascon nu avea romântă sa. El le avea pe toate.

Pe toate!

Doar că trebuia să faci pe dracu' în patru ca să le cânte. Revenindu-și repede din succesul saloanelor, eroul tarasconeze prefera mai mult să se afunde în cărțile sale de vânătoare sau să-și petreacă seara la club decât să flirteze în fața unui pian din Nîmes, între două lumânări din Tarascon. Aceste parade muzicale i se păreau inferioare lui. Totuși, uneori, când se auzea muzică la farmacia Bézuquet, intra ca din întâmplare și, după ce se lăsa rugat mult, accepta să cânte marele duo *Robert le Diable*, cu doamna Bézuquet, mama... Cine n-a ascultat asta n-a ascultat nimic niciodată. Până voi ajunge la o sută de ani, îl voi vedea toată viața pe marele Tartarin apropiindu-se de pian cu pași solemani, sprijinindu-se în coate, bosumflându-se și, sub reflexele verzui ale geamurilor vitrinei, încercând să ofere expresia satanică și supărată a lui Robert